UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Excusatione munerum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

1 ANGEL. ¶ In text.ibi, libera manebit. † Not.ex illo tex.quod
licet ciuilitati paterne inducte ex partis oꝛigine filius renūciare
non poſſit, vt not.gl.de mu.⁊ ho.l.oꝛiginē.ciuilitatem tñ paternā
inductam ex l.vel ex pacto inito per ciuitatem cū recepto in ciuē
filius renunciare poteſt: qꝛ talem ciuilitatē nemo cōſequitur inui
2 tus, ⁊ † ſunt arg.ad q.cōceſſe ſunt alicui peruſino contra Flo.re-
preſalie, non eſt dubiū qꝺ in hac conceſſione veniunt illi qui ſunt
Floꝛentini electi, vt puta qꝛ ciuitas Floꝛentie aliquos ciues ele-
gerit, ⁊ eos in ciues aſſumpſerit, ſicut quotidie fit, nam ciues ſunt
vt l.ciues.ſ.de incolis, ⁊ l.j.ad mu.ergo cōpꝛehenduntur ſub ver
bis, ſed dubium eſt an filij electoꝛum Floꝛ.tam nati tempoꝛe ele-
ctionis ⁊ aſſumptionis quam etiam poſtea nati ⁊ concepti com-
pꝛehenduntur, ita qꝺ capi poſſunt vigoꝛe repꝛeſaliarum, hic vi-
detur caſus qꝺ non, nam talis ciuilitas nō nocet natis, neqꝫ etiā
3 naſcituris per hanc l.ibi, quod ab inteſtato. † Not.qꝺ quis effici-
citur ciuis ciuitatis per legitimationem factam de eo per ciuita-
4 tem, ⁊ non ſolus ipſe, ſed deſcendentes ex ipſo. † Item not.quod le
gitimatus per traditionem curie intelligitur legitimari non ſo-
lum ad ſuccedendum ex teſtamento, ſed etiam ab inteſtato.

De vacatione publici muneris. Rubr. XLV.

LEX VNICA.

Vneris. Uacatio ſimpliciter conceſſa nō
poꝛrigitur ad munera oꝛdina-
ria.h.d. † Et no.qꝺ munera oꝛdinaria ſunt que im
1 ponuntur lege, ſenatuſcon. ⁊ conſtitutio. pꝛincipū,
⁊ alia dicuntur extraoꝛdinaria, ⁊ dic vt dicam j.de
2 mulie.⁊ in quo loco.l.j. ¶ † Secundo not. quod im-
munitas non poꝛrigitur ad munera oꝛdinaria, de quo plene dic
vt hic per gl.⁊ ſ.de decu.l.vacuatis, ⁊ dixi ff.de iur.immu.l.ij.

De decretis decurionum ſuper immuni-
tate quibuſdam concedenda.
Rub. XLVI.

1 ¶ Not.gl.rub.ſpecialiter dum † dicit qꝺ ea que poſſunt fieri per
ſtatutum, poſſunt fieri p pactum, ſed in contrariū facit qꝺ not. ff.
de re iu.l.neque pignus.§.pꝛiuatoꝛū.⁊ l.neqꝫ ex pꝛetoꝛio eo.titu.
quod declara vt plene dixi i rep.l.omnes populi.ff.de iuſti. ⁊ iure.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ An † pactum, ⁊ ſtatutum, ⁊ renūciatio equiparentur
vide Ioā.And.in c.fi.de app.in vj.⁊ an pactū ⁊ conſuetudo equi
parentur, tex.pꝛobat qꝺ ſic in c.fi de diuoꝛ.⁊ not.Io.An.in c.ſa-
croſancta.de elec.de hoc vide l.non impoſſibile.ff.de pact.de quo
etiam per Bar.⁊ doc.ibi, ſed iſta gl.repꝛobatur per doct.⁊ Ful.⁊
do.Aug.de Aret.l.non ſolum.§.moꝛte.de oper.no.nūc.⁊ adde.l.
fi.ſ.de fideiuſ.⁊ §.diſponat.in aut.de nup.⁊ gl.in l.domini pꝛedio
rum.de agri.⁊ cen.⁊ vide do.Alex.in fi.col.hoc idem voluit Sali.
in hac rub.vide do. Alex.in l.ſepe.ff.de re iudi. De hoc vide per
Ioan.And.in c.fi.de conſue.vbi appꝛobat gl.in d.l.neqꝫ pignus.
repꝛobat gl.hic, cui ſimilis eſt glo.in l.cum te.⁊ l.nō impoſſibile.ff.
de pact.vbi idem dicit, ⁊ in c.cum dile.in ver.conſtitutum, ⁊ vide
Bal.in l.ſi ex cautione.ſ.de non nu.pecu.in fin.q.⁊ in l.j.ſ.que ſit
long.conſue.⁊ in l. Titio centū.§.ij. de condit.⁊ de. Adde qꝺ dici
poteſt qꝺ iſta gl.pcedit affirmatiue, ſcilicet, qꝺ fieri poteſt per pa
ctum.pōt fieri per ſtatutum, ſed nō ecōtra. Ita loquuntur pꝛedi
cta. Pꝛo hac cōcoꝛdia eſt tex.in l.fi.in fi.ſ.de fideiuſ.⁊ adde bald.
in l.cunctos populos. ſ. de ſum.tri.vbi dicit qꝺ quicquid poteſt
fieri per pactum iuramento vallatum, poteſt ⁊ per ſtatutum, vide
Bal.in l.j.ſ.commina.vel epiſtolas, ⁊ not.in l.j.qui bo.ced poſſ.

LEX I.

a Xceptis. a † Quero nunquid iſta decreta ſint
1 ipſo iure nulla, vel veniant reſcindē
da. Uidetur quod ſint nulla ipſo iure dum dicit ſacris
conſtitutionibus. In contrarium facit l.ſi ambitioſa.
2 ff.eo.⁊ dic, vt in gl.⁊ ibi dixi. † Sed quero cum decuriones nō poſ-
ſunt concedere immunitatem, quis poterit concedere. Dicit glo.
quod Imperatoꝛ. Et idem puto quod conſilium magnum, ⁊ adu
nantia generalis.que habet plenum imperium, quia foꝛte eſt ciui
tas que non recognoſcit ſuperioꝛem. De quo plene dic vt dixi in
l.ambitioſa.ff.eo.quam ſolenniter repetij.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Et per Bart.in l.iiij.in pꝛinc.de vac.mu.⁊ per Bart.
in l.vacuatis.de decurio.ſ.cod.lib.

De excuſationibus munerum. Rubr. LXVII.

LEX I.

2 ☞ Poſiti ſub pꝛotectione alicuius non dicuntur illi ſubiecti,
nec talis recipiens aliquam habet iuriſdictionem, ſed tenetur de
fendere de facto cum armis.

a Tiam hi qui. a Hi qui gerūt negotia pꝛin
cipis non habent vacatio-
nem a muneribus, niſi ſint ex illis officijs quib. ſpecia
1 liter eſt conceſſum.h.d. ¶ † Quero quid ſit dictū pꝛo-
tectoꝛio. Gl.dicit, dic de hoc j.de dome.⁊ pꝛote.ſuper gl.rub.lib.
xij.⁊ ibi exponit pꝛotectoꝛes illos qui ſtant ad cuſtodiam pꝛinci-
2 pis vt ſunt macerij, ⁊ alij ſimiles. † Ex hoc dicebant in q.de facto,
dicitur in capitulis pacis factis cum Archiepiſcopo Mediola.
ꝙ omnia caſtra occupata p Ubaldinos remaneāt ſub pꝛotectio-
ne, ⁊ regimine ipſoꝛum, dubitatur quid impoꝛtant iſta verba pꝛo
tectio, ⁊ regimen. Dico ꝙ per iſta verba non debetur eis, nec ha-
bent aliquā iuriſdictionē. Caſus eſt hic, ⁊ in c.ex pte tua.extra de
pꝛiui.ſed habēt poteſtatē defendendi de facto cū armis.⁊ militib.
ꝙ eſt officiū pꝛotectoꝛū, vt no.rub.j.de offic.pꝛote.⁊ dome.lib.xij.
poteſt etiā defendere via iuris, ⁊ iudicij, vt not.in c.ad audiētiam.
3 extra de appel. † Sed ex eo ꝙ dicit ſub regimine eius eſt magis
dubiū, nā Rectoꝛ loci idē eſt ꝙ pꝛeſes, vt not.gl.de offi.recto.pꝛo-
uin.in rubꝛo, ⁊ nigꝛo, ⁊ ff.de offic.pſi.l.illicitas.§. qui vniuerſas,
⁊ ſic no.qꝺ ibi dicitur regunt. Et ſic videtur qꝺ ex natura dicti
verbi, poſſunt omnia facere que poteſt pꝛeſes, ⁊ ſic habet merū, ⁊
miſtum imperiū. In contrarium facit, qꝛ eſt verum qꝺ dicendum
eſt quādo regimē committitur pꝛouincie, ſed quando cōmittitur
regimen ciuitatis, non venit merum imperium, vel miſtū, ⁊ idem
ſi committitur regimen caſtroꝛum, vel villarū, vt ſ.de defen.ciui per
totum.⁊ melius in auth.de defen.ciui.§.iuſiurandum, ⁊ §.audiēt.
⁊ ſ.de man.pꝛin.per totum.⁊ ibi per gl. Azo.in ſum. Et hoc vide
tur verius ꝙ ſit ſpeciale in vꝛbe Rom.vt ſi eius committatur re-
gimen videatur cōmitti merum, ⁊ miſtum imperiū, vt ff.de offic.
pꝛefec.vꝛ.l.j.⁊ maxime cum iſta verba dubia debent interpꝛetari
4 contra eū qui pꝛofert, vt ff.de pact.l.veterib⁹. † Sed poſito quod
habeat merum, ⁊ miſtum imperium pene, ⁊ mulcte que imponun
tur in dictis locis, nūquid erunt eoꝛū? Certe non, qꝛ nō ſunt pꝛeſi
dis ſeu rectoꝛis, ſed eius qui in illis locis habet ius fiſcale, vt l.
mulctarū.ſ.de mo.mul.⁊ in feud.que ſint rega.c.j.vbi dicitur ex-
5 pꝛeſſe qꝺ talia non veniunt, niſi expꝛeſſe concedantur. † Sed que-
ro vtrum huius vigoꝛe poterūt imponere collectas dictis locis.
Reſpond.non quia pꝛeſes pꝛouincie non poteſt imponere colle-
ctas, vt j.l.placet. ⁊ ſupꝛa de ſuperindi.l.j. Remanet ergo apud
eos ad quos pꝛimo pertinebat ius collectandi, alias dic vt in gl.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Uide Cyn.⁊ Bal. in l.j.ſ.ſi quacunqꝫ pꝛedi.pote. Et
quid ſi ſtatutū dicat talis ſit extra pꝛotectionem cōmunis. vide
per Cyn.in l.j.ſ.de natu lib.p Mod. in c.olim.de accuſ.⁊ vide gl.
in c.ego.in ver.ſaluo.de iureiur.⁊ adde Inn.in c.ad audientiā.de
appel.vbi dixit qꝺ operatur vim appellationis, ⁊ refert ⁊ ſequtur
Bal.in ſua margarita, in ver.appellatio. Quid in eo qui ſubijcit
ſe gratie voluntati, ⁊ miſericoꝛdie alicuius, vide Inn.in c.veniēs
de renunc.⁊ Aug.in l.ſi cui.de ſerui. Item.in verſic.vt ſi eius com
mittatur regimen. Uide circa hoc Barto.in l.ſi quando.la.j.ſ.de
bo.vacan.⁊ ibi dixi.⁊ vide quod not. Bartol.in l.communiter.§.
cum l.de acquir.re.do.⁊ Bal.in l.ij.de pedaneis iudicibus.

LEX IX.

1 ☞ Collectā pꝛo quibus domin⁹ ſubditis ſuis imponere poteſt.

Lacet. Pꝛeſes vel alius iudex non poteſt collectā
imponere, ſꝫ neceſſitas imminet, debet ſcri
bere pꝛefecto, ⁊ pꝛefectus reſcribit pꝛincipi qui hoc per-
mittet.hoc.dicit.

ADDITIO.

1 ALEX. ¶ † Sed pꝛo quibus poteſt dominus imponere colle-
ctam. Dic qꝺ Albe.de Roſ.in ſuo alphabeto dicit qꝺ poteſt im-
ponere pꝛopter defenſionem terre ſancte, vt iij.queſt.iiij.c.ſancti-
tudo.⁊ de immuni. eccleſie.c.peruenit. Item ſi dominus vult ire
in exercitum indictum a pꝛincipe contra hereticos. Itē ſi in bel-
lo ex parte ſua fuerit captus vt ſe redimet. Itē ſi vult ire ad pꝛin
cipem pꝛo obtinendo pꝛiuilegium ſpeciale pꝛo ſe.⁊ ſubditis. Itē
ſi maritat filiam. Item cum facit filium militem. Item ad refectio
nem pontium. Item cum acceperit quod erat feudum ſuum, vel
nouum acquirit. Item quando ſine culpa damnatus eſt, vel rele
gatus. Intelligas ſemper quando ex ſe facere non poteſt, ⁊ etiam
dum moderata imponat decima queſt.iij.c.immo.circa medium.
⁊ extra de cenſib.c.cum apoſtolus.§.pꝛohibemus, ⁊ ibi Oldrad.
gl.in ſumma.xxij.queſt.ij.⁊ per Ray.in ſumma.de exact.⁊ talleis,
⁊ hec omnia ponit Albe.in alphabeto in ver.dominus. Alexād.

LEX

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

LEX X.

1 Illud. †Not. quod ille qui tenetur ad factum ex diſpoſitione l. nō liberatur preſtando intereſſe.
2 †Item not. quod munus publicum non poteſt pecunia redimi, ⁊ de primo dic, vt dixi ff. de verb. oblig. l. ſtipulationes nō diuiduntur.

LEX XI.

a Priuate. [a]Predia emphyteutica principis extra ordinarias preſtationes non ſubeunt. h. d. Primo ponit dictum. Secūdo remouet dubiū. Tertio aſſignat rationem. Secūda ibi, quandoquidem. Tertia ibi, ⁊ pari. prima pars eſt clara, in ſecunda gloſ. ponit caſum, tertia eſt
1 clara. †Not. arg. quod illi qui habent poſſeſſiones in cluſo Perusino, ⁊ reddunt tertiampartem cōmuni, qđ non tenentur ſoluere
2 collectā que imponitur pro imminentibus neceſſitatibus. †In tex. ibi, perpetuo cōſignata, hic videtur tex. quod pro bonis emphyteuticarijs, que quis habet ab eccleſia, non tenetur ſoluere aliquam collectam communi. Cum enim iſta bona ſint perpetuo pēſioni obligata, ⁊ pro eis cenſus quolibet anno ſoluitur nō debet preſtari pro his collecta communi, ne duplicia onera ſuſtineat, hoc tamen Peruſij de conſuetudine non ſeruatur.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Vide Bart. in l. licitatio. §. fi. de pub. Quid in illo emphyt. vide in l. j. per Bal. C. de iur. emphy. ſed And. de iſer. in c. j. ſuper verb. prelatis. in tit. que ſint rega. tenet contra Bar. Alex. Adde bar. in l. j. de anno. ⁊ trib. ⁊ ibi dixi, ⁊ bar. in l. licitatio. §. fi. de publ.

LEX XII.

Hos qui. Protonotarij, notarij, ⁊ referendarij principis habent immunitatem a muneribus extraordinarijs. h. d. Et expone ibi notarij, ⁊ protonotarij, ⁊ ibi epiſtolis vel libellis, iſti ſunt notarij, ⁊ expone ibi peragendis, iſti ſunt referendarij.

LEX XIII.

Maximarum. Primo ponit quaſdam dignitates que habent immunitatē a ſordidis munerib. Secundo dicit alios palatinos non habere immunitatem, niſi hoc doceant. Tertio dicit circa magiſtros ſcientiarum ſeruanda iura antiqua. Quarto nominat munera ſordida. Quinto liberat quorundam poſſeſſiones a quibuſdam preſtationib. extraordinarijs. Sexto, ⁊ vltimo declarat predicta locū habere durāte dignitate vel finita. Scđa ibi ceteros. Tertia ibi, circa rhetores. Quarta ibi ſordidorū. Quinta ibi le-
1 gatis. Sexta ibi, hoc tamē. †Et not. ver. ſordidorum. vbi ſordida munera nominātur, ⁊ melius quā alibi. Item not. ver. leg. vbi apparet ꝙ priuilegiate perſone pro poſſeſſionib. ſuis non debent ſoluere collectas pro remuneratione legatorū qui mittuntur a curia principis ⁊ iſte eſt proprie intellectus iſtius ver. ſed gl. aliter
2 intelligit. †Itē not. ex fi. huius l. ꝙ priuilegium durat etiā dignitate finita, ſꝫ ſi priuilegiū daret officio nō habēti dignitatē annexam, ſecꝰ eſt, vt C. eo. l. j. ⁊ ibi no. ⁊ facit j. eo. l. eam legē, quā vide.

LEX XIIII.

a Sordidorum. Priuilegiū perſonale nō trāſit in ſucceſſorem. [a]h. d. Not. ꝙ hec lex venit ad declarationem precedentis legis. ⁊ nota hanc glo. que ita plene diſtinguit in ſua materia ſicut alibi, ⁊ ideo vide eam ⁊ ſigna. Primum membrum glo. eſt quando priuilegium conceditur perſone, ꝙ declara vt no. per Dy. in c. priuilegium, extra de re. iur. lib. vj. ⁊ l. quia tale. ff. ſol. mat. Secundum autem membrum eſt quando priuilegium eſt conceſſum rebus vel perſonis. Glo. tangit. ff. de cenſi. l. forma. §. quanquam, ⁊ ego dixi
b in l. pe. ff. de ſeru. leg. Alia autem membra ſunt clara ⁊ bene exami-
c nata per Dy. in c. priuilegium. [b]de re. iur. lib. vj. [c]

ADDITIONES.

a ¶ In ſucceſſorem. adde d. Alexan. de Imo. in l. j. de conſti. princ. vbi etiam per Bartol. ⁊ in ſuo conſi. incip. primo queritur.
b ¶ In c. priuilegium, de reg. iu. lib. vj. adde ꝙ no. ibi in apo. ad ipſum poſt do. Be. in addi. que incip. non tranſit ad ſucceſſores.
c ALEX. ¶ Vide gl. in c. cū veniſſent. de conſti. que tenet ꝙ in dubio pſonis cōceſſum intelligat niſi expreſſe aliud appareat Facit l. in pecudū. ff. de vſuris, de quo per doct. moder. in l. q2 perſonale. vide bal. in l. fi. ff. de cōſti. prin. p Io. an. in mercu. in regula priuilegium per Spe. in tit. de inſt. edi. §. nunc. ver. item queſtio fuit. Et adde ꝙ vbi cōceditur priuilegiū miſta cōſideratione loci, ⁊ perſone. ꝙ non poteſt in alio loco exerceri, ſecundum Bal. in l. j. in xviij. q. C. de ſerui. ⁊ Inn. in c. bone, de poſtu. prela. Itē adde qđ in perſonalibus actibus in perſona inſeparabiles includuntur, vt ibi, ſi ſtipulatus fuero per te. ff. de verb. obli. ⁊ l. heredi. ff. de pact. ⁊ hoc in priuilegijs in reſcriptis dicunt in c. quoniam Abb. de offic. de le. ⁊ ad q. de qua hic, adde glo. xvj. q. j. c. poſſeſſiones. que tenuit ꝙ dicitur perſonale in dubium, ⁊ idem tenuit vbi C. Io. And. per l. j. §. permittitur. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. ⁊ in l. iij. de cenſib. ⁊ in l. j. §. j. de iure immu. ⁊ l. priuilegia. de reg. iur. cum quo tranſit bal. in d. l. fi. de conſti. princ. ibi Pet. de Anch. ⁊ Cy. in j. q. ⁊ Bar. in l. j. eo. tit. vide etiam Bal. hic, ⁊ in l. j. ⁊ in d. c. perſonale. ⁊ ibi per imo. quid in beneficijs que non ſunt contra ius commune, an in dubio intelligantur eſſe realia, vide Bartol. in l. j. de ſeru. vbi tenuit quod ſic. Spec. in tit. de inſtru. edi. §. nūc autem. ver qui fuit vbi dicit ſtandum concedentis interpretationi. per l. Neratius, de reg. iur. de quo vide per Bald. qui fuit ſibi contrarius in l. liberti liberteqꝫ. C. de oper. li. ⁊ in l. ſi non ſpeciali. C. de teſta. ⁊ in l. apud Iul. §. ſi quid alicui. ff. de leg. j. ⁊ quod no. Bald. in l. fin. §. ſed ⁊ ſi quis. C. communia de leg.

LEX XV.

Eam legem. Hic ponitur alia declaratio l. maximarum. ⁊ proſequere vt, in gloſſ.

LEX XVI.

Euidenter. Predia principis propria, vel emphyteuticaria ab extraordinarijs ⁊ ſordidis muneribus ſunt exempta. hoc dicit. concordat l. priuate. C. eod. ⁊ ibi dixi.

De quibus muneribus vel preſtationibus nemini liceat ſe excuſare Rub. XLVIII.

LEX I.

Comparationi. Hec l. j. eſt clara ꝙ proſequere vt in gl. ⁊ totus iſte tit. ſatis clarus eſt, ⁊ in iſta l. cum duabus alijs legibus ſequent. ponuntur quedam munera a quibus nemo excuſatur aliquo priuilegio nec curatur ſiue ſit ordinaria, ſiue extraordinaria vel ſordida. h. d. totus iſte titulus.

LEX II.

Cum ad feliciſſimam. Nemo ab angarijs, vel perangarijs, vel plauſtris vel alio munere, licet ſordido excuſatur in locis per que princeps ad expeditionez arripit iter, vel Auguſta. hoc dicit.

LEX III.

Hac prouidentiſſima. Ab onere cōſtructionis viarū ⁊ murorū, vel aliarum ſpecierum, vel cōparationis frumēti, ſi commode viſum fuit prefecto, nul-
a lus excuſatur. [a]hoc dicit, ⁊ vide quod no. in l. ad inſtructiones. C. de ſacroſan. eccleſ.

ADDITIO.

a ¶ Nullus excuſatur. Adde Iac. Rebuf. in l. nemo. nu. j. ⁊ quod ibi poſui in apoſt. ad ipſum C. de ann. ⁊ tri. ⁊ quod poſui in addi. ad Gul. de cu. in l. ad inſtructiones. C. de ſacroſ. eccleſ.

Qui ætate & profeſſione ſe excuſant. Rub. XLIX.

LEX I.

Cum affirmetis. Studentes habent immunitatē a muneribus perſonalibus vſque ad xxv. annum. hoc dicit. nota pro ſtudentibus, vt in terris proprijs non grauentur ad cuſtodias, ⁊ alia munera perſonalia. ¶ Item nota qđ iſtud priuilegium non habet locum niſi in minoribus xxv. ann. quaſi preſumat Imperator quod poſtquam exceſſerit xxv. annū,
1 quod nunquam bene addiſcat. †Sed oppo. ff. de decu. l. ſpurij. §. j. ff. de mu. ⁊ ho. l. ad rempub. Gloſſ. videtur tangere, ſed in ſua ſolutione non bene declarat, ideo tu dic. ¶ Quedam ſunt munera perſonalia in quibus requiritur conſilium ⁊ diſcretio vt eſſe de conſilio, vel habere aliquid regimen, ⁊ tunc non conceditur minori xxv. ann. niſi in defectum, vt in contrarijs. Quedam ſunt munera perſonalia in quibus aliquod periculum non vertitur, vt facere cuſtodiam in ciuitate, ⁊ ſimilia, ⁊ ad iſta poſſunt vocari minores, a quibus hic liberantur propter ſtudium, ⁊ habent iſtud priuilegium cauſa ſtudiorum.